

Sarpsborg kommune ønsker å takke for muligheten til å komme med hørings svar vedrørende forslag til endringer i barnehageloven. Nedenfor følger en vurdering av de mest sentrale delene av forslagene i høringsnotatet.

Sarpsborg kommune ser på barnehagesektoren som en helt sentral del av velferdstilbudet til befolkningen. Et overveiende flertall av barnehagene i Sarpsborg kommune er drevet av private aktører, med en andel på 70 pst. av barnehageplassene. De bidrar til et viktig mangfold i barnehage tilbudet og en valgfrihet som kommer barn og familiene til gode. Vi har et godt samarbeid på tvers av eierskap, noe vi ønsker at skal fortsette og utvikles i fremtiden.

Det er med bekymring Sarpsborg kommune leser enkelte av forslagene til departementet. Forslagene fra departementet bygger ikke opp under behovet for forutsigbare og bærekraftige rammebetingelser for private barnehager. Vi er bekymret for fremtiden til private barnehager og deres evne til å levere barnehageplasser hvis forslagene departementet blir en realitet, og dernest kommunens mulighet til å oppfylle innbyggernes rett til barnehageplass.

Sarpsborg kommune ser at det foreslås at kommunen kan lage egne forskrifter, herunder også forskrift for finansiering. Forslagene gir kommunen større oppgaver og ansvar, uten at det er varslet at det vil medfølge økonomiske ressurser til å håndtere dette. Sarpsborg kommune vil advare mot å pålegge kommunene flere oppgaver og mer ansvar for styring og finansiering i en sektor som allerede er gjennomregulert fra nasjonalt hold.

Regler om beregning av kommunalt tilskudd til private barnehager

Sarpsborg kommune støtter ikke at nasjonal forskrift for finansiering oppheves og erstattes av et lovkrav om lokale forskrifter. Dette innebærer i praksis en avvikling av økonomisk likeverdig behandling og en avvikling av nasjonale regler for beregning av tilskudd, i en sektor som er gjennomregulert av nasjonale krav til både kvalitet og innhold. Dette bygger ikke oppunder det helt grunnleggende behovet sektoren har for forutsigbarhet og likebehandling. Sarpsborg kommune mener også at det må legges til rette for samtidig finansiering av kommunale og private barnehager.

Et krav om at hver kommune skal fastsette forskrift for finansiering, vil også være en ny oppgave for kommunene. Sarpsborg kommune vurderer at oppgaven vil kreve mer ressurser til administrasjon og mer spesialisert kompetanse.

Sarpsborg kommune kan ikke lese av forslaget hva som skal utgjøre grunnlaget for en tilskuddssats. Det skal ikke lenger tas utgangspunkt i gjennomsnittlige kostnader for en kommunal barnehageplass, eller legges opp til kostnadsdekning, men det gis ingen beskrivelser av hva som skal ligge til grunn for selve satsen. Det foreslås mange variabler som krever utøvelse av skjønn i fordelingen av midlene. Kommunen er opptatt av at det må ligge objektive kriterier til grunn. Dette er avgjørende for en effektiv saksbehandling og ikke minst for å opprettholde tilliten mellom partene.

Pensjon er i dag et vanskelig tema. Det foreslås derfor at et framtidig system bør være mer forutsigbart og mindre komplisert. I høringsnotatet argumenteres det med at det er kommunene selv som er nærmest til å vurdere hvilke løsninger som er best i deres kommune. Sarpsborg kommune er enig i at systemet bør forenkles, men kan ikke se hvordan kommunen skal løse dette på en bedre måte enn staten så langt har klart.

Tilskudd til eiendom

Sarpsborg kommune kan ikke lese av høringsnotatet hva som skal ligge til grunn for beregning av disse satsene. Kommunen ser heller ikke at en lokal forskrift vil gi kommunen

bedre styring. Denne modellen krever økte administrative ressurser og mer spesialisert kompetanse.

Godkjenning av barnehager

Sarpsborg kommune støtter innføringen av en etableringsgodkjenning. Vår oppfatning er at det kan virke forenklet for alle parter. Sarpsborg kommune støtter samtidig ikke at det skal stilles vilkår til profil på barnehagen. Foreldrenes behov må være førende for utviklingen av barnehagetilbudet.

Adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for

I dag er det i hovedsak søkernes ønsker som bestemmer hvilke barnehager som fylles opp. I perioder der det har vært overskudd på barnehageplasser har både private og kommunale barnehager redusert antall plasser. Dette har skjedd ved nedleggelse av barnehager og ved at barnehagene har redusert bemanning. En følge av dette er at det finnes en «reserve» som gjør det mulig for barnehager å ta i bruk disse plassene igjen uten at dette krever en ny godkjenning. Kommunen oppfatter at dagens system på denne måten er fleksibelt. I tillegg styrker dette foreldrenes valgfrihet. Ved overkapasitet må hver barnehage strekke seg lenger for å levere et tilbud av høy kvalitet, for å unngå å legge ned plasser.

Sarpsborg kommune vurderer at forslaget om at vedtak som skal fattes to år før og kun hvert 10. år, ikke vil fange opp fortløpende endringer. Dette kan også bidra til å binde kommunen i unødvendig grad dersom det skulle bli behov for å øke antall barnehageplasser.

Sarpsborg kommune støtter ikke forslaget om adgang til å redusere antall plasser en barnehage er godkjent for.

Kommunens oppfølging av vedtak om godkjenning

Sarpsborg kommune kjenner seg ikke igjen i at private barnehager endrer leke- og oppholdsareal per barn for å kunne ta inn flere barn.

Private barnehager skal melde fra om opptak av barn fra andre kommuner

Forslaget om meldeplikt vil gi kommunen bedre oversikt over tilgjengelige plasser og en større forutsigbarhet med tanke på refusjoner mellom kommuner. Det vurderes at meldeplikten ikke vil utgjøre en stor arbeidsbelastning for de private barnehagene. Sarpsborg kommune støtter forslaget.

Innføre nye forskriftshjemler for kommunen

Forskrift om åpningstid

Sarpsborg kommune vurderer at også dette vil være unødvendig detaljstyring av barnehagene og ser ikke at det er et behov for å forskriftsfeste dette.

Forskrift om bemanning og krav til kompetanse

Forslaget legger til grunn at eventuelle forskriftskrav skal finansieres av kommunen. Sarpsborg kommune vurderer derfor at dette hører inn under forskrift om tilskudd og at det vil være unødvendig mye arbeid å utarbeide en egen forskrift for å ivareta dette punktet.

Forskrift om maksimalpris for foreldrebetaling og kostpenger

Sarpsborg kommune ser ikke at det vil være en aktuell problemstilling for kommunen å sette foreldrebetaling lavere enn nasjonal makspris.

Kommunen ser heller ingen hensikt med å detaljstyre nivået på kostpenger hos de ulike barnehagene. Vi mener at foreldrene og barnehagen kjenner behovene knyttet til kosthold

godt. Enkelte barnehager bruker også kost i barnehagen som en del av sin profil, noe vi mener bidrar til mangfoldet av barnehager. Et godt kosttilbud i barnehagen kan bidra til sosial utjevning, mindre matsvinn og en enklere hverdag for foreldre som slipper å bruke tid på å smøre matpakker. Betaling for mat i barnehagen er i dag også regulert i forskrift til barnehageloven, som sier at foreldre ikke skal betale mer for mat enn det barnehagen har av kostnader knyttet til dette.

I og med at det gis refusjon mellom kommuner mener Sarpsborg kommune at makspris bør være førende som en nasjonal sats selv om en nabokommune har innført en lavere makspris.

Tilslutt

Sarpsborg kommune vil påpeke at forslagene har en betydelig svakhet, ved at de foreslåtte endringene ikke er grundig konsekvensutredet og konsekvensene er svært mangelfullt beskrevet i høringsnotatet. Sarpsborg kommune har merket den unisone motstanden mot forslagene fra Sarpsborgs private barnehager, og dette bekymrer også Sarpsborg kommune. Forslagene kan innebære betydelige konsekvenser for barnehagedriften til private barnehager og dernest kommunenes evne til å levere tilstrekkelig antall barnehageplasser av god kvalitet til innbyggerne. Barnehageplasser er som kjent viktig for arbeidslinja. Sarpsborg kommune støtter derfor ikke helheten i forslagene og er bekymret på vegne av de private barnehagers fremtid.